

Intervju med Ismar Dedovic



Foto: Institut for Tværkulturelle og Regionale Studier (ToRS)

Navn: Ismar Dedovic

Tittel: post.doc.

Institusjonell tilknytning: Institut for Tværkulturelle og Regionale Studier (ToRS), Københavns Universitet

Fortell litt om din faglige bakgrunn:

Jeg er historiker fra Københavns Universitet og mit speciale og min ph.d. er begge skrevet inden for feltet memory studies og historiebrug i det jugoslaviske område. Fortidens betydning for nutiden, historieforståelse på tværs af etniske og nationale grupper og brugen af denne historie, bredt set, er mine interesseområder.

Hva jobber du med nå?

Lige nu arbejder jeg på et forskningsprojekt om offentlige erindringer og uddannelse i Bosnien-Hercegovina (BiH) og Serbien i forhold til krigen i 1990'erne. Krigen har efterladt sig dybe spor i regionen og især i BiH og det er meget interessant at se hvordan forskellige politiske eliter og nationale grupper forholder sig til denne fortid og hvilke medier de bruger til at erindre krigen (skolebøger, monumenter, lovgivning osv.)

Hva er de vigtigste spørgsmål/problemstillingerne du mener at arbejdet ditt reiser?

For mig er de vigtigste spørgsmål nogle der omhandler fagligt og moralsk ansvar overfor ofrene og de efterladte: Hvilket ansvar har vi som samfund ift en traumatisk fortid? Og hvordan forholder vi os som fagpersoner når vi forsker og underviser i så voldsomme emner som folkedrab, krig, etnisk udrensning med videre? En konkret problematik er for eksempel hvordan man bevarer den faglige distance og samtidig en grad af medfølelse og forståelse for ofrene? Og hvordan undgår man selv at blive overvældet af kontakten til al den lidelse? Jeg synes ikke det giver mening at behandle dette som udelukkende faglige problematikker: De rammer alle aspekter af vores væren i samfundet. Især nu hvor krig, krigsforbrydelser og en stigende grad af uro i hele verden desværre tvinger os alle til at forholde os til disse emner igen. Der synes jeg, at memory studies har nogle interessante perspektiver.

Derudover er der oplagte faglige spørgsmål, der trænger sig på: Hvorfor er dette et emne, der deler vandene i så høj grad i regionen? Hvorfor investeres der så meget i erindringen af krigen i nogle områder mens andre erindringer den lidt eller slet ikke? Hvilken rolle har historieundervisning i regionen når krigen skal forstås og bearbejdes? Hvorfor er den så svær at undervise i?

Hvis du kunne stått fast i en heis med en akademiker, hvem ville det vært og hvorfor?

Det eneste »rigtige« svar her er Astrid Erll, som er professor ved universitetet i Frankfurt, og en af de forskere, der har bidraget mest til at udvikle memory studies i moderne tid. Hendes teoretiske begreber og måder at arbejde på, samt evne til at formidle klart, har påvirket min egen og mange andres forskning. Jeg vil meget gerne have muligheden for at tale mere med hende om nogle af de spørgsmål jeg fremførte ovenfor.

Hvilken artikkel/fagbok mener du at alle i ditt felt bør lese og hvorfor?

Jeg vil tillade mig at anbefale to: Brendan Simms' *Unfinest Hour: Britain and the Destruction of Bosnia*. Bogen handler om Storbritanniens politik overfor Bosnien i krigen i 1990'erne. Det fascinerende ved bogen er, at den dokumenterer i hvor høj grad regeringen i Storbritannien brugte medier, eksperter og andre aktører til at »mudre vandene« i debatten om Bosnien for netop at undgå at skulle ændre sin politik og for at forhindre andre aktører i at intervenere i krigen og stoppe den. Det er en lidt ældre bog efterhånden (2000) og har desværre ikke fået gavn af al den forskning, der har været på området siden, men bestemt læseværdig.

Den anden bog, Josip Glaurdics *The Hour of Europe. Western Powers and the Breakup of Yugoslavia* fra 2011, er på mange måder et godt match med den forrige, men har også et bredere sigte og har fået gavn af mere forskning på området. Glaurdic viser hvordan vestlig politik overfor Jugoslavien op til krigen blev formet. Han peger på, at den jugoslaviske krise blev misforstået, tolket i lyset af opløsningen af Østblokken og USSR og generelt fik meget lidt plads i et overbebyrdet europæisk diplomati indtil det var for sent at forhindre sammenbruddet. En højest relevant bog i en verden hvor diplomatiet igen er overbebyrdet og mange forskellige konflikter trænger sig på, som vi alle – og især ledere og diplomater – skal forholde sig til.

Hvilke bøker har du ved nattbordet?

Jeg prøver at have en blanding af faglitteratur og skønlitteratur stående og gerne faglitteratur, der ikke er direkte koblet til mit arbejde. Lige nu læser jeg Agatha Christies *Døden på Nilen* for jeg er stor fan af ældre krimiromaner, der også har lidt

eventyr over sig. Desuden skal læse Erik Zürchers *Turkey. A Modern History* da jeg skal til Tyrkiet snart.

Hvordan har krigen i Ukraina preget din forskning og forskerhverdag?

Min egen forskning er ikke blevet direkte påvirket af krigen, andet end i form af en dybt ulykkelig aktualisering af temaer som krig og konflikt og flygtningestrømme også i vores del af verden.